

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 „ . . . 10 „
1/2 „ . . . 5 „

Za Nemčijo K 10.00. — Za Ameriko in Avstralijo K 20. Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Katipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“.

Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

•Vse za narod, svobodo in napredek!• Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglasi je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano: 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Gorica, 25./9. 1912.

Uvodnik zadnje sobote je hudo razburil živce vročokrvnega „Corriera“, ki je — čisto po nepotrebnem — repliciral v dolgih treh kolonah. Seveda je replika tudi bila po tem. Nam seveda ni padlo v glavo misliti, da je sodba Artura Labriole v vsem za nas merodajna. Njegovo sodbo, posneto po statističnih podatkih, — in „Corriere“ nam bo priznal, da statistika vendar ni tako za nič, kakor bi rad prepričal on svoje bralce, — smo pa le posneli, ker je resnična. Labriola je trdil samo, da imamo mi, dasi smo narod brez državne zgodovine in imamo še mlado kulturo, le 25% analfabetov („Corriere“ pravi, da 29%), dočim imajo Kalabreži analfabetov 75%. To je dejstvo, in nismo mi klicali „Sramota za Kalabrijo“, ampak to je storil Labriola. Ljubeznjivi „Corriere“ se sklicuje, da je Labriola mednarodni socialist in takemu je narodnost pač vseeno. No, to je fraza pet krav za groš. Dobro vemo, da se tudi socialisti začnajo zavedati in se vedno bolj zavedajo sociološkega pomena narodnosti in da je sindikalist Labriola eden njih, ki so svoj vsiklik „Vergogna“ naslovili na naslov o njih, ki kolonizirajo drugod, sami pa ostajajo v najnižji umstveni bedi. Saj je morda le še v Rusiji, nižjem Balkanu, Španiji in južni Italiji mogoče, kar se je tam godilo. Mafia, Nasi, Viterbo, analfabetizem, krvna osveta, itd. ni po tem, da bi „Corriere“ mogel to zagovarjati, češ, je že dobro, ker je naše, italijansko. Ne, prijatelj naš dragi, prvič ni vse dobro, kar je italijansko; kar je kalabreško, pa že celo ne. Drugič pa mi nismo Italijanov kar nič hoteli izzivati, ampak smo s tem samo hoteli konstatirati neupravičeni očitke, ki nam ga gospodje someščani vedno mečejo v glavo. Češ, da smo mi nekulturni narod. Iz tega očitka namreč izvajajo gospodje italijanski someščani in njihovo famozno glasilo, da nimamo pravice do ljudske šole, do srednje latinske in realne šole, do visoke šole, sploh, da nimamo pravice živeti in biti Slovenci, kaj še pravice biti našim gospodom Italijanom — na potu ...

Kar pa je že čelo smešno: „Corriere“ pravi, da je to pac vseeno, ali je narod sam visoko ali nizko omikan, glavno je baje, da ima narod večje število velikih glav, celih mož. Je že res, da je dobro za narod, če rodi mnogo velikih znanstvenikov, pesnikov, organizatorjev, političarjev. Ali razlika je med enim in drugim. Delj polemizirati se mi s „Corrierom“ pač ne ljubi. Toda le to pribijemo. Polemičar pri tem listu se sklicuje na moža italijanske — renezanse srednjega veka in pravi „Magari naj ima narod 100% analfabetov, to je vseeno, samo da daje mnogo velikih mož!“ In povrh tega se izpozabi ter reče, da je rojen Italijan že samo radi tega boljši, ker je Italijan ... No, Mafia, Nasi, Abruški roparji, Viterbo, napolijske beznice, rimsko rufianstvo pa sicilsko-kalabreška zapuščenost, to vse je seveda samo zato nad Slovenci, ker je italijanska posebnost? Po „Corrierovi“ logiki že. Želimo, da bi goriški Italijani — po „Corrieru“ — imeli 100% analfabetov in da bi imeli povrh tega mnogo tako velikih mož, kakor je oni „Corrierov“ dopisnik, ki je mogel napisati nam tako „znanstven“ odgovor.

K.

Jugoslovanska politika.

Na kratko smo zabeležili, da se je vršil 18. in 19. t. m. v Opatiji sestanek poslancev S. L. S. in hrvaške stranke prava. Predsedoval je temu sestanku dr. Susteršič. Zastopniki so bili iz vseh dežel, kjer delujejo ti stranki, izjemši Bosno, kjer so bili zadržani radi konferenc glede bosanskih železnic.

Sestanek v Opatiji se je bavil, kakor že znano, s političnim položajem Slovencev in Hrvatov. Stori se enotne sklepe, ki določujejo taktiko poslancem in ugotovilo se je, da so narodni, politični in kulturni cilji eni in isti za oba naroda. Sklenili so skupno organizacijo obeh strank, ustanovitev izvršilnega odbora, ki prevzame politično vodstvo združenih strank in 30. oktobra bo skupno zborovanje slovensko-hrvatski stik. Upajmo, da postane to v doglednem času mnogo boljše, in dotlej delajmo. „Veda“, „Slovan“ in drugi listi mnogo pišejo o Hrvatih, k nam v Gorico pa sedaj tudi pridejo predavati trije profesorji hrvatskega vseučilišča, in predavali nam bodo v svojem jeziku, toda tako, da bo to razumljivo vsakemu, tudi prirobnemu Slovencu. Ilesičevo predavanje zadnjega petka je zapustilo deloma neugoden, pa povsod jako globok utis. Upamo, da utis hrvatskega predavatelja ne bo manj globok, dasi se bo omejeval na doozla drugo snov: Na hrvatsko kazensko pravo srednjega veka.

Marsikdo bi mogel reči, kaj pa nas briga hrvatsko kazensko pravo srednjega veka, in že sploh pravo, ta suhoparna reč s svojimi šš, ki jih naj vrag vzame. Kaj nas bodo morili s temi rečmi v Trgovskem Domu! Ne, dragi poslušalec in bralec, motiš se. Prvič to predavanje ne bo imelo one laiku suhoparne strokovne primesi, ne bo nikakor učilo morda kazenski proces, kakor da bi poslušalec potem moral polagati stroge izpite. In drugič pravo nikakor ni tako suhoparno, če ga le znamo gledati od prave strani. Kaj pa je pravo? Pravo je vsebina vseh onih norm, po katerih se državljani ravnaajo, po katerih so prisiljeni ravnati se. Pravo

vanje državnih in deželnih poslancev S. L. S. in stranke prava. — Torej tesno združenje S. L. S. s hrvaško stranko prava.

„Slovenec“ je napisal radi tega sestanka članek, v katerem je kar gorel za slovensko-hrvaški narod, razlagaje, da se je razširila naša uboga domovina in da prebiva od italijanske meje tje dolj do Balkana en sam narod. Tako spojitve hrvaškega in slovenskega naroda je pričaral v svet sestanek v Opatiji!

Hitro za tem razbobotanim navdušenjem pa je prišla na dan vest, kako so dalmatinski pravaši, zvesti postavljenim si ciljem in disciplinirani v novi spojitvi, odklonili sodelovanje na medstrankarskem sestanku, ki ga je sklical dalmatinski poslanec Biankini. Sestanek je bil določen; da razpravlja o sedanjem političnem položaju, za Hrvate tako težkem vsled Čuvajevega režima, kaj je storiti doma in na Dunaju; povabljeni so bili vsi dalmatinski državni in deželni poslanci. Ali pravaši, ki so se vrnili iz Opatije polni ognja za slovensko-hrvaški narod, so odklonili sodelovanje, češ, da so po sestanku v Opatiji vezani na sklepe, po katerih se smejo udeleževati sami od sebe le takih medstrankarskih deželnih sestankov, ki se nanašajo na deželne interese; v drugih pa ne. Tako je odgovoril don Prodan Biankiniju. S tem je sodelovanje odklonjeno. Biankiniju svetujejo, naj se obrne na kompetentni forum združenih strank, — da mu od tam odbijejo vabilo! V Opatiji so namreč debatirali o pismu Biankinijevem pa diktirali Prodanu pismo, s katerim je že zadostno odbito vabilo na skupni sestanek dalmatinskih poslancev.

Dva momenta stopata torej v ospredje z Opatijskega sestanka. Najprvo se ogrevajo za slovensko-hrvaški narod in ga objemajo, navdušenje raste, kakor da smo že res združeni — na to pa kar nakrat sledi breca dalmatinskimi državni in deželni poslanci, ki niso pravaši.

Potrebne združenja med Slovenci in Hrvati in Srbi v monarhiji ne izvedeti stranki S. L. S. in stranka prava. Se na-

hajati na povsem napačni poti in kažeti preveč očitno svoje strankarske svrhe, ki se prečestokrat ne skladajo s potrebami in težnjami Jugoslovancev. Gotovo je, da moramo stremiti za ožjimi stiki jugoslovanskih narodov, ali v ta namen si moramo svoje delo tudi uravnati tako, da bo kazalo na dosego tega namena. To pa ni mogoče, ako se odrija od zblizevanja med Jugoslovani kar cele stranke. Kje pa je to zapisano, da sta poklicani S. L. S. in stranka prava, spojitvi slovensko-hrvaški rod? Mi vidimo v njihovem početju razdorno delo in dokaz temu je prav odklonitev Biankinijevega vabila od strani pravašev. Le nikar se ne sklicevati na vezanost in disciplino — že vemo, kaj v tem konkretnem slučaju tiči za njima.

To, kar so začeli poslanci S. L. S. in stranke prava, to ni jugoslovanska politika z dobrimi cilji za Jugoslovane, to je le strankarsko ogrevanje in hotenje, razšopiriti se od italijanske meje do Balkana. Vprašanje je, kaj pa porečejo druge stranke k temu; med Slovenci, med Hrvati, med Srbi?

Fantastično opremljeni Opatijski sestanek, kričavost, ki mu je sledila, in odklonjeno sodelovanje — ker je bilo pričakovati krepkih ukrepov, to so simptomi, ki spričujejo, da po započetih poti se pač lahko strniti imenovani stranki, kolikor hočeti, ali to ni nikaka jugoslovanska spojitve, radi te se ne more govoriti o enem narodu od Italije do Balkana. Stranke pač ostanejo, toda jugoslovanska vprašanja se ne dajo rešiti od kakih privilegiranih strank, marveč le medstrankarsko z jasno začrtanim skupnim programom. Opatijski sestanek pa je krenil s te edine prave poti v stran, ki so mu jo narekli strankarski interesi. Zato Jugoslovanom iz Opatije ne pride potrebno politično in kulturno združenje.

K sobotnemu predavanju v Trgovskem Domu

(Dr. Josipa Šilović-a: Pabirci po starom hrvatskom kaznenom pravu).

Od Gorice do Zagreba je samo (približno) 120 km. To je za posameznika sicer nekoliko daleč, za narode pa je to jako majhna razdalja, zlasti še za narode, ki so si po zgodovini, jeziku, krvi in interesih tako bližnji, kakor so si jugoslovanski narodi, ali pravzaprav plemena, tvoreča skupni jugoslovanski narod. Toda naša zgodovina nam pravi, kako so nas ločili vsaksebi, kako so nam ustvarili umetno različne države, kako nas sedaj drže, da ne bi spoznali enakih interesov in skupnih kulturnih, gospodarskih in političnih vezi ... Že samo železniška politika avstrijske in ogrske vlade je taka, da rabimo od Gorice do Zagreba malone toliko časa, kakor za vožnjo od Gorice do Dunaja. Vse to je napravilo, da smo se nehali zavedati skupnosti s Hrvati in da moramo to skupnost sedaj umetno gojiti, dasi bi ne bilo nič prirodnejšega, nego o-

zato zrcali vse mišljenje narodovo, in ker se s tem mišljenjem izpreminja kot posledica in ustvaritelj novih razmer, je vsako pravo verna slika svoje dobe in sodobnikov. Ti »pobirki po starem hrvatskem kazenskem pravu« nam bodo nudili pestro in sila zanimivo sliko, kako so bile pravne razmere na slovanskem jugu v srednjem veku. Tem zanimivejša je ta slika, ker se taiste razmere v Gorici in Ljubljani od onih v Zagrebu niso prav mnogo razlikovale. Zadnja »Gorica« je prinesla v podlistku zanimiv posnetek latinskega zgodovinskega sestavka, ki je dokazoval staro slovenstvo Gorice. S. Rutar je nekoč izdal doneske k zgodovini Gorice, in tako precej drugih v našem in tujih jezikih. Vsakogar je to zanimalo. V zgodovini starega hrvatskega prava bomo videli kos lastne zgodovine. Videli bomo n. pr., kako se je mesto Zagreb razvijalo, videli bomo v mestu samem boj med demokracijo in oligarhijo. Meščanom so sodili prirezniki, 5 po številu; mesto je imelo jus gladii, t. j. pravico obsojati i na smrt. Dokazila so bila prisega tožitelja in njegovih sorotnikov (soprispežnikov, hrv. rotnikov). Silobran je bil dovoljen. Za ubitega si moral plačati odškodnino, izvzemši, če si ubil v silobranu. Odškodnina se je cenila. Za zli namen ima to pra-

vo lepe izraze, ki bi se mogli še sedaj rabiti i pri nas. Hrvati so poznali odgovornost živali (oz. seveda njenega lastnika), poznali so rehabilitacijo, odgovornost zdravnika, kompenzacijo in retribucijo, pogojne obsodbe, sramotni kamen in mučila. Predavatelj nam bo naslikal verno sliko srednjeveške justice sploh. V hrvatskem pravu, ki je jako podobno slov. ljubljanskemu, čeprav ni tako zelo verno kopirano po nemških »Landrehten« in laških municipalnih »statutih«, kakor ljubljansko in goriško, kaže vendar velik vpliv nemškega prava, kaže pa še doberšne ostanki starega slovanskega prava, čegar poznanje smo tekom srednjega veka tako izgubili.

Vendar živi v nas še vedno zanimanje za tako živo zgodovino, ki nam kaže več ko preteklost Hrvatov, ampak obenem z njo preteklost Slovencev.

Ni dvoma, da bo to predavanje vkljub svojemu nekoliko strokovnjaškemu naslovu privabilo v Trgovski Dom veliko število poslušalcev. Predavatelj je jako simpatična oseba. O njem gre glas, da je izredna globok znanstvenik, dober govornik in navdušen narodnjak.

K.

Zdravstveno poročilo mesta

goriškega.

Pred kratkim je izdal goriški municipij zdravstveno poročilo za leto 1911., ki ga je sestavil mestni protofizik in zdravstveni svetnik dr. Josip Bramo.

Iz tega poročila posnemljamo:

Leta 1911. je bilo v Gorici 185 porok, t. j. 7 manj kot leta 1910, in 15 manj kot znaša poprečnina 1902.—1911. (to število znaša 200).

Na 1000 prebivalcev odpade 6.4 porok, torej za 0.3 od tisoč prebivalcev manj kot leta 1910, in 1.1 manj kakor je bilo poprečno porok v desetletju 1902.—1911.

Do leta 1909. je bilo razum majnih razlik, 6.5 do 7.5 porok od 1000 prebivalcev; leta 1906. je zrastle do števila na 245, t. j. na 8.1‰. V zadnjih letih je število porok v razmerju z množenjem prebivalstva znatno padlo, kar priča, da gospodarske razmere prebivalstva niso povoljne.

Leta 1911. je bilo rojenčkov 724; od teh 51 mrtvih in 673 živih.

Leta 1910. je bilo živorojenih 787, mrtvorojenih pa 38. Desetletna poprečnina živorojenih znaša 703, mrtvorojenih pa 31. Leta 1911. je bilo torej za 114 manj živorojenčkov kot leta 1910, in za 30 manj nego znaša število desetletne poprečnine. Mrtvorojenčkov je bilo za 30 več kot leta 1910, in za 20 več kot znaša število desetletne poprečnine. Ako se primerja število novorojenčkov (673) s številom umrlih (830), sledi, da se je leta 1911. rodilo 157 ljudi manj nego jih je umrlo. Poudarjati pa je treba, da je sprejetih v število umrlih 241 tujecev in po odbitku teh se zniža število umrlih na 589; torej se lahko računa, da presega število rojenčkov za 84 število umrlih.

Desetletna poprečnina umrlih znaša po odbitku tujecev 541; ako primerjamo to število z desetletno poprečnino rojenčkov, ki znaša 703, dobimo, da je bilo na leto poprečno 162 novorojenčkov več.

Leta 1911. odpade na tisoč prebivalcev 23.3 novorojenčkov, torej za 4.4 manj nego leta 1910, in za 3.1 manj nego v desetletju.

Iz tega razvidimo, da število rojenčkov ni sledilo množitvi prebivalstva. Nizko število porok je imelo za posledico, da je bilo število rojenčkov še nižje. To pomenjuje, kar smo prej navedli, da se namreč gospodarske razmere prebivalstva zelo nepovoljne.

Leta 1911. je bilo 93 nezakonskih otrok, t. j. 32 manj nego leta 1910, in 2 manj kot jih izkazuje desetletna poprečnina. Z ozirom na prebivalstvo je bilo 3‰ nezakonskih otrok (leta 1910. 4‰).

Razmerje med živimi in mrtvorojenčki je bilo leta 1911. 13:1, leta 1910. 20:1 in v desetletju 22:1. Leta 1911. se je torej število mrtvorojenih zvišalo.

(Konec.)

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

Sprejem delegacij pri cesarju. — V torek opoldne je bil sprejem delegacij v cesarskem dvorcu. Predsednik ogrske delegacije baron Lang je priporočal v svojem nagovoru na cesarja zvesto gojitev trozveze, ker je ta najsigurneje poročstvo evropskega miru; obžaloval je vojno naše zaveznice Italije z našo tradicionalno prijateljico Turčijo ter pozdravil z največjo simpatijo predlog Berchtoldov.

Predsednik avstrijske delegacije Dobernig je poudarjal, da je zunanji mir po človeški sodbi vsled zvezne zvestobe cesarjeve in vodstva zunanje politike v dosedanem izkušenem pravcu zagotovljen za dolgo časa.

Cesar je odgovoril tako-le: Z zadovoljstvom sprejemam zagotavljanje vaše zveste vdanosti in se vam najtopleje zahvaljujem. Naši odnosi z vsemi državami kažejo trajno vseskoz prijateljski značaj. Naslanjajoč se na našo ozko in dolgoletno preizkušeno zvezo z Nemčijo in Italijo, se vodi naša zunanja politika prej ko slej po prizadevanju, da se čuvajo interesi države in ohrani mir. Z odkrito simpatijo zasledujemo prizadevanja italijanskih in turških državljanov, da najdejo potom direktnega, neobveznega razgovora temelj za

mir, časten za obe strani. Z ozirom na nejasen položaj v bližnjem orientu je moja vlada predlagala izmenjavo mnenja med velesilami, ki je podala soglasno željo vseh udeležencev, da se ohrani status quo na Balkanu. Vsled novih brambnih zakonov se je razveseljivo pomnožilo število moštva naše armade in mornarice, pri čemer so se uvedle pri večini vojaštva znatne olajšave v izvrševanju aktivne vojaške dolžnosti. Letošnje zahteve moje vojaške uprave so se z ozirom na finančni položaj obeh držav omejile na najpotrebnejše. Po vaši požrtvovalnosti započeto pomnoževanje naše vojne mornarice bo omogočilo našemu brodogradu, da bo v večji meri odgovarjalo rastočim potrebam varstva naših gospodarskih interesov. Zaupajoč, da se z običajno patriotično vneto politično svojih nalog, želim vašemu delu najboljega uspeha in vam kličem priraden dobrodošli.

Avstrijska delegacija je imela 24. t. m. svoje prvo plenarno sejo.

Med došlimi vlogami se nahaja interpelacija delegata Spiničica na skupno ministerstvo v zadevi razmer na Hrvatskem ter interpelacije delegatov Ellenbog-na, Pittonija in Schultheierja na vojno ministerstvo v zadevi najetja stavkolomcev v enzerdorfski tovarni vagonov po poveljih armade in domobranstva, delegata Nemca in Tuzarja na vojnega ministra v isti zadevi ter delegata Huberja na vojnega ministra v zadevi municijskih in železnih kartejev.

V vojnem odseku je imenoval admiral Montecuccoli letošnji proračun normalnim. Gledé ladje »Viribus unitis« je omenjal, da je ta ladja končala svoje poizkusne vožnje celo zadovoljivo. Časopisne vesti dozdavnih napakah so najboljše demantirale poizkusne vožnje. »Viribus unitis« ima 0.8 pomorske milje več hitrosti, nego je bilo pogojeno. Da se ladja zaradi malo večje obtežitve potaplja 4 cm globlje, je brez pomena. Tako globlje potapljanje se je pokazalo tudi pri angleških in italijanskih ladjah. To globlje potapljanje je nastalo vsled tega, da je Škodova livarna dala trojičnim stolpom, da bi bili varnejši, nekoliko močnejše dimenzije, kakor je bilo predpisano po črtežu. — Predno se postavi ladja v službo, odide še enkrat na stroške tovarne v dok, da se odpravijo morebitne majhne pomanjkljivosti in premakanja.

Zaključil je, kakor je že večkrat poudarjal, da je potrebno dati Avstriji brodovje, ki je dovolj močno, da brani obrežje, da pa je od tega cilja Avstro-Ogrska še zelo oddaljena.

Govorili so na to delegatje Exner, Nemec, Seldak, Schultheier, Kozlowski.

Na pritožbo delegata Nemca v zadevi nadzorovanja puškega arzenalskega delavstva po orožništvu je konstatiral, da orožniki ne prihajajo v delavnice in da pripada nadzorstvo delavstva edino le mojstrom in predelavcem. Orožniki nimajo nič opraviti z nadzorovanjem delavstva, temveč imajo le dolžnost nadzorovati arzenalska vrata in ograjo.

Zvišanje dohodkov starih provizijonistov pomorskega arzenala v Puli se izvrši z vzvratno veljavo od 1. januarja t. l. dalje, kakor hitro bo dovoljen proračun.

Ogrska delegacija. — 24. t. m. se je sestel odsek za zunanje zadeve. Zunanji minister grof Berchtold je podal svoj eks-pozé.

Poudarjal je, da se mu ni treba spuščati v ponovno razglabljanje temeljnih elementov avstrijsko-ogrške zunanje politike, ker se od zadnjega delegacijskega zasedanja, kjer je označil pravec avstrijsko-ogrške zunanje politike, ni dogodila nikaka sprememba v odnošajih napram prijateljskim vlastem.

Dasi še ni končana italijansko-turška vojna, se vendar vrše nekaj časa sem-pogajanja privatnega značaja, ki se zde, da so bistveno pripomogle mirovni stvari.

Dogodki, ki se nekaj časa sem vršijo na Balkanu, so povzdignili nam, ki smo neposredni sosedje Turčije, našo pozornost. Nismo mogli prevzeti nevarnosti, ki bi mogla nastati vsled nasprotstev med turško vlado in Albanci, ki se čutijo pri-krajsani pri svojih starodavnih pravicah, za notranji in zunanji mir Turčije. Ko so potem sledile nato v Carigradu izpremembe vlade, ki je želela ugoditi albanskim željam, obenem pa so na večih krajih, zlasti vsled turško-ogrškega mejnega

spora, bolgarskega razburjenja vsled bombnega atentata v Kočanu in spopadov med Orki in Albanci v Epiru, nastale razmere, ki so pretile otežiti, ako ne celo onemogočiti spravo, smo se obrnili na velevlasti s predlogom za izmeno mnenja o položaju na Balkanu. Namen, ki smo ga pri tem imeli pred očmi, je šel zlasti za to, da se da z enotnim postopanjem vlasti na podlagi ohranitve miru in statusa quo na Balkanu turški vladi čas, in če bi bilo primerno, prijateljski nasveti, za uresničenje njene inavgurirane politike in vzpostavitve urejenih razmer v njeni evropski posesti.

Bila bi nevarna prevara, ako bi smatrali zato nevarnosti sedanjega balkanskega položaja za odstranjene. Nezdovoljive razmere v provincijah evropske Turčije niso ostale brez nevarnih vplivov v sosednjih državah in so postavile vodilne osebe v njih pred težko nalogo. Upajmo, da jih državniška previdnost in zavest težke odgovornosti zadrži, da ne bodo sledili impulzom neodgovornih elementov. Na drugi strani bi pa pričakovali, da Turčija spozna resnost položaja in najde pot, da se izogne nevarnostim komplikacij.

Že v ekspozéju dne 30. aprila sem poudarjal, da spada prijateljsko razmerje napram turški državi k sporočilom zunanje politike naše vlade. Naši interesi niso vezani na to ali ono stranko, temveč na ohranitev teritorialne integritete države in njeno notranjo konsolidacijo. V združitvi legitimnih pravic raznih v Rumeliji bivaajočih narodov s potrebami turške države, v tem vidimo nalogo turških državljanov, in poštena prizadevanja, da se reši to vprašanje, najdejo v nas vedno moralno podporo.

Prihodnji mesec bom imel priliko, da se predstavim njegovemu veličanstvu kralju Viktorju Emanuelu in porazgovorim z markizom di San Giulianom. Ta nastopni poset odgovarja po mojeni predniku uveljavljeni navadi, ki jo posnemam tem raje, ker morejo odnosi med dunajsko in rimsko vlado po osebnem razgovoru med obema voditeljema zunanje politike le še pridobiti na jasnosti in zaupanju.

Sednji položaj ni vzlic soglašanja vlad velevlasti v njihovem prizadevanju, da se ohrani mir, nikakor pomirljive narave. Neprestana bliskavica na Balkanu kaže povišano električno napetost političnega ozračja, ne da bi mogla razsvetliti temo nerešenih vprašanj. Diplomacija paži da prepreči grozeče konflikte in uduši nevarnosti požara na Balkanu že v kali. Le tedaj, če smo tudi mi pripravljeni na sistem in na morju, moremo mirnega sreča gledati v bodočnost.

V vojnem odseku je podal svoj eks-pozé vojni minister Aulenberg, ki je posebno poudarjal vpliv brambne reforme.

Dopolnilna deželnozborska volitev v Ljubljani je končala s sijajno zmago narodno-napredne stranke. Izvoljena sta Reisner in Ribnikar, ki sta dobila prvi 1952, drugi 1917 glasov. Klerikalna kandidata sta dobila 1002 oziroma 999 glasov, soc. demokratje 125—133, Nemci 394 do 403.

Inozemstvo.

Na Balkanu. — V Petrogradu baje sodijo, da je vojna med Turčijo in Bulgarijo neizogibna. Do krvavih spopadov je došlo na meji pri Bazaku. — Srbski in bulgarski delavci v Poltavski guberniji v Rusiji so poklicani domov. — Na poštni vlak iz Carigrada v Solun je bil izvršen atentat, od potnikov ni ranjen nihče. — Splošno se sodi, da se je položaj na Balkanu zadnje dni poslabšal. Vojno razpoloženje v Bulgariji je prešlo v vse sloje. — Iz Belegrada poročajo o turško-srbskih spopadih in masakrih.

VOJNA MED TURČIJO IN ITALIJO.

Pri zadnjih bojih okoli Zanzurja so imeli Arabci velike izgube; mrtvih je bilo okoli 2000. — Gledé pogajanj se čuje sedaj, da so razbita, sedaj da se bodo nadaljevala. Iz Carigrada je odpotoval trgovski minister baje z nalogo, da se nadaljuje pogajanja in dožene mir.

Darovi.

Za »Narodno šolo« na Blanič so darovali: g. M. Plesničar, trgovec K 2, g. Karolina Pertot K 1 in g. Jožefa Pavlin K 1.

Sokolska godba prvi oddetek iz Pr. vačine daruje od Sokolskega nastopa v Prvačini dne 22. t. m. K 3 za Ciril-Metodovo družbo.

Občinske volitve v Gorici ustavljene.

Kakor smo po zaključku lista izvedeli, je namestništvo v Trstu na protesti Slovencev, ker so bile vse reklamacije odbite, ustavilo občinske volitve v Gorici, ki so se imele vršiti prihodnji teden.

Domače vesti.

Profesor dr. I. Šilović v Gorici. — V soboto bo predaval v Trgovskem domu vseučilišni profesor Šilović. Predavanje opeta bitu izredno zanimivo. Na zagrebškem vseučilišču je Šilović eden najuglednejših in najpriljubljenejših profesorjev. Njase pravniške bode zanimalo, da je Šilović urednik največjega in menda najboljšega pravnškega časopisa na slovanskem jugu »Mesečnika pravnškega društva«, ki po zaslugi profesorja Šilovića prinaša tudi slovenske članke. Šilovićeva stolica je ona kazenskega prava. Izdal je že celo vrsto pravnških spisov kazenskopravne vsebine. Mnogih mednarodnih pravnških kongresov se je udeležil Šilović in tolmaču svoje znanstveno mnenje. Šilović je eden prvih med Hrvati, ki je zahteval ožjih, nefererskih kulturnih stikov med Slovenci in Hrvati. V tem oziru je storil več kot kak drug Hrvat. Bil je eden prvih, ki je predaval v Ljubljani slovenskemu občinstvu v hrvatskem jeziku. Kadar se bo kedaj pisala zgodovina slovensko-hrvatske vzajemnosti, bo treba imenovati Šilovićevo ime med prvimi. Šilović je globoko uverjen in prepričan, da je najožji kulturni stik med Hrvati in Slovenci prvi predpogoj lepše bodočnosti. Šilović je izredno vreden in plodovit znanstvenik. V priznanje izrednih zaslug je bil imenovan članom Jugoslovanske akademije, ki je podelila doslej to čast jako malemu številu pravnikov. Presvetlemu gospodu profesorju in njegovi soprogi kličemo: Dobro došla v našem mestu!

Abiturijente, ki gredo v Prago, dobé potrebne informacije glede vpisovanja itd. od društva »Ilirija« potom tov. Milana Makarja, abs. iur. Praga — Král. Vinohrady, Moravská ul. 22./III.

Osebná vest. — Za provizoričnega učitelja na državni gimnaziji v Gorici je imenovan g. dr. K. Pinjevec, doslej suplent na drž. realki v Trstu.

Opozarjamo na današnji podlistek na prvi strani.

Goriški Slovenci! — V soboto predava v Trgovskem Domu profesor zagrebškega vseučilišča dr. Josip Šilović o starem hrvatskem kazenskem pravu. Kakor pišemo že na drugem mestu, bo to predavanje sila zanimivo, ter prosimo že vsled tega, kakortudi z ozirom na namen prirediteljev, da bi naj iz tega cikla predavanj postala kedaj »Ljudsko vseučilišče«, za obilo udeležbo. Tu pa govori tudi naš narodni ponos. Ali naj odnese odlični Hrvat, ki je poleg svoje znanstvene vrednosti še tako požrtvovalen, da se ne plaši poti v Gorico, od nas utis, kakor da nimamo niti toliko ponosa in gostoljubnosti, da ga pustimo samega? — V nedeljo predava dr. Šilović v Trstu o istem predmetu.

V soboto vsi v Trgovski Dom!

Društvo »Dijaska kuhinja« v Gorici bo imelo 3. oktobra ob 8. uri zvečer pri »Jelenu« svoj občni zbor. Org. člani so vabljene, da se ga udeleže polnoštevilno.

Odbor.

Kurzi italijanskega in francoskega jezika pričnejo zopet z mesecem oktobrom. Italijanski kurz bo razdeljen v 2 oddelka. Istotako francoski, če bi se oglasilo dovolj obiskovalcev. Vabijo se torej vsi oni, ki se želé učiti oz. izpopolniti v laščini ali francosčini, da se prijavijo do sobote zvečer pismenim potom na Čitalnico ali osebnim v trgovini g. Medveda ali pri društvenem tajniku v soboto od 6—7 v Čitalnici. Nikdo naj ne pozabi navesti, ali želi vstopiti v začetni ali nadaljevalni kurz.

N. D. O. v Gorici naznanja, da se bo vršila »vinska trgatva« na dan 13. oktobra t. l.

Nadškofijsko deško semenišče v Gorici. — Blagoslovljenje tega semenišča, ki stoji na zemljišču nekdanje Bockmanove vile, bo dne 6. oktobra t. l. Pater I. Veith je izdal tem povodom brošuro v nemškem jeziku »Festschrift zur Eröffnung des Neubaus des fürstbischöflichen Knaben-seminars im Jahre 1912«, posvečena je nadškofu dr. Sedeju.

Ponesrečil je pri delu 60 letni Ivan Boškin iz Pevme. Tram, ki je padel nanj, mu je polomil več reber. Prenesli so ga k usmiljenim bratom.

Slovenska mestna šola Podturmon v Gorici šteje letos okoli 30 otrok.

Ranjen je bil neki 24 letni Anton Renko, ki se nahaja sedaj v bolnišnici. Ranil ga je Anton Mezek, katerega so aretirali.

Drago sodje. — V vrtu Štofovem so bili prijeli znana dva Franca Guljata in Franca Povšiča, ki sta hotela krasti sadje. Pred okrajno sodnijo je bil Guljat obsojen na 2 meseca zapora. Povšič pa na 14 dni. Zdelo se jima je preveč kazni, zato sta podala vsklic. Vsklicna razprava jima ni nič pomagala, ker je sodni dvor potrdil prvo razsodbo.

Ponesrečil je v Trzinu delovadja v ladjedelnici Mihael Micor. Na ladji »Lucia« si je zlomil vrat.

Kdo je kriv? — Po Nunki ulici v Gorici je hitro vozil neki Ivan Štekina iz Krimina. Na voglu je zadel v neko osebo, ki je dobila vsled tega poškodbe. Štekina je bil klican pred okrajno sodnijo, ki mu je prisodila 3 dni zapora in stroške mora plačati. Štekina pa ni bil zadovoljen, marveč je trdil, da on ni nič kriv in pri vsklicni razpravi se je razsodilo, da zadene krivda poškodovanca samega, vsled česar je Štekina oprosten.

Domača politika.

Da se naše meje na severu ne krčijo, samo tako-le malo, se je drznil zatrčiti »Slovenec«. Ko je ustanovljala klerikalna stranka »Straža«, so pa tožili po »Slovenec«, kako da se širi tujstvo v slovensko severno mejo! »Slovenec« je bil tudi povedal, kako se pomaga potom cerkve na Koroškem in Štajerskem od strani graške škofije germanizirati. In na vse to pravi, da se meje le malo krčijo. Samega sebe je udaril po zobeh s tako sedanjostjo trditvijo.

Kako propada slovenski narod na Štajerskem in Koroškem, to podprčujejo številke in te govore, da nam severna meja leto za letom požira na tisoče Slovencev: nazadovani smo na Štajerskem za 1,8%, na Koroškem za 4%.

»Slovenec« je hotel uničiti utis obrambne razstave, ali ta govori glasno in kaže slovensko umikanje pred predirajočim tujcem na tak način, da se proti njemu razpršijo v nič še tako tolažilne »Slovenčeve« trditve.

Slovenci pa ne smemo več odstopati svoje zemlje in svoje krvi tujcu — v ta namen, treba pozitivnega obrambnega dela!

Občinske volitve v Gorici. — Za občinske volitve, ki prično v ponedeljek, je obelodanil »Corriere« naravnost obupen oklic, kliče, da pri sedanjih volitvah ne gre za strankarsko borbo, marveč to je vojna, uprizorjena od barbarstva proti kulturi, od nasilstva proti pravici. Pozivlja ognjevitost vse laške volilce, naj storijo svojo dolžnost! — No, tak-le oklic govori dosti jasno in podaja točno sliko položaja, v katerem se nahajajo Lah!

C. kr. stavbeno vodstvo za nemške delavce. — List »Emschaler« je prišel v misel, da pri sedanjih volitvah ne gre za strankarsko borbo, marveč to je vojna, uprizorjena od barbarstva proti kulturi, od nasilstva proti pravici. Pozivlja ognjevitost vse laške volilce, naj storijo svojo dolžnost! — No, tak-le oklic govori dosti jasno in podaja točno sliko položaja, v katerem se nahajajo Lah!

Narodna obramba.

Cvetlična dneva v Gorici sta za goriske razmere izvanredno dobro uspela. Slovensko in deloma tudi tuje občinstvo se je darežljivo odzvalo vabilu marljivih prodajalk, je redki so slučaj, da je Slove-

nec zavrnil ponudeno mu cvetko. Dokazalo se je, da je bilo vse nepotrebno hujskanje s izvestne strani prireditelj v blagoslov, pobožne želje »narodno-radikalno-klerikalnih« korifej so se orenito izjavile. Svota 1300 K je najboljši odgovor na napade v nasprotnih nam listih.

Vsa čast prirediteljem, pred vsem vrlim odbornicam ženske podružnice, ki so skoro vse darovale cvetje iz lastnega in so se ves čas neumorno trudile deloma z nadzorovanjem deloma osebnostno s prodajo. Sodelovale so gospe Bisail, Dekleva, Kopač, Sapla, Zajec in gospice Dekleva, Klun, Koršič.

Pripravljalni odbor za prireditelj cvetlični dan v Gorici izreka vsem gospam, gospodaricam in gospodom, ki so darovali za cvetlični dan, svojo iskreno zahvalo. Posebej zanvaja gospice, ki so prevzele prodajo cvetlic in razdeljene v 10 okrožij skupne vsake skupina do 180 K, lep dokaz vzgledne marljivosti. Sodelovale so skupno z g. odbornicami Sapla in Zajec gospice Birska, Češut, Fon, Fuhrman, Hubel, Jeretič, Kancler, Kenda, Kraševac Vidaj, Kraševac Viktorija, Mozetč, Podmenik, Posega.

Hvala vsem, ki so nam darovali cvetlice. Prejeli smo cvetlic od blizu in daleč: s Koroškega nam je došla košara polna cvetlic od koroške rodoljubke, iz Kobarida je poslala g. Olga Miklavčič, iz Semetra neimenovan gospod lepih nageljnjev, iz Zdravščine je došil polno cvetja. Odzvali so se tudi domačini iz svojih vrtov, tako gg. prof. Gvalz, Rijavec z Rafuta, Konjedic, Žnidaršič, z Livade Kranjc, Novak, Zadel in drugi, dalje vrtnarja in cvetličarja Hnatyszyn in Štofa in cela vrsta neimenovanih.

Vseh dohodkov je bilo 1325 K, stroškov 25 K, ostane čistega dohodka 1300 K, kar nam bodi v vspodbujajo za prihodnje leto. — Poleg Gorice je prispeval Solkan s približno 50 K.

Cvetlični dan v Kanalu. — Nekam slučajoma smo pričakovali izida naše prireditve. Posege je bil namreč vmes slučaj. Najugodnejši dan za to bi bil v nedeljo dne 10. septembra na takozvano »Sundimenco«. Ali prireditelj, se je morala iz raznih vzrokov preoziti. No, krasno jesensko vreme nas je teden pozneje zato obilo odškodovalo. Tujega občinstva res ni bilo, kot prejšnjo nedeljo, zato pa je navdajal tukajšnja rodoljubna srca tolikanj večji zanos. Posebno so se v tem odlikovale naše zavedne narodne dame. Njim gre v prvi vrsti hvala, da je naš cvetlični dan, kljub neugodnostim, za naše razmere vendar le najlepše vspel. Posebno zaslugo si je pri tem stekla vrla gospa Bavdaževa kakor tudi naše brhke gospice prodajalke, ki so se neutrudno vrtele med občinstvom in niso zamudile nobene prilike, da bi pridobile čim več za blagi prireditveni namen. Videli si jih povsod: na postaji ob prihodu vlakov, na trgu, po hišah, sploh, kjer se je le nudila prilika. Res vsa čast našim zavednim damam Slovenkam. A tudi občinstvo ni zaostajalo. Nabralo se je toliko cvetja, da bi bilo tudi malemu mestu zadostovalo. Presrečna hvala cenjenim darovalcem. Prišlo se je pa tudi posegalo po cvetkah. Gospice prodajalke so bile tako srčkane in spretno, da je ne samo mošvo tukajšnjega bataljona, ampak tudi gg. častniki in podčastniki (celo drugorodci) radi kupovali cvetke iz dražestnih rok.

Dovoljeno naj bodé navesti tukaj imena gospic in nekotih gospodov, ki so z vsvo mladeniško vnemo in zavednostjo za dobro stvar razprodajali cvetke: Gg. Pol-di Miklavčičeva, Justa Ivančičeva, Olga Slabinova, Jospina Vugova, Zorka Draščekova, Ana Koširjeva, Antonija Medveščekova, Olga in Marija Kraševčeva, Pavlina Cotičeva ter gg. Miljutin Garlatijev in Kristijan Bavdažev. Istotako so znali ceniti važnost cvetličnega dneva Kanalci in okoličani ne gledé na stranko; izjeme se sicer godé povsod in pri vsaki priliki. Tako se je na primer prigodil tudi tukaj neki gospici neprijeten slučaj, da jej je neki gospod zabrusil v obraz »Vam oziroma za Vas bi vže dal, a za Ciril Medota ne dam nič«. Edina korifeja!

Naš trg ni poseben velik, zato je svota nabranih 251 kron 34 vinarjev za naše razmere zadosti visoka. Prisrčna hvala rodoljubnim prirediteljem, sodelovalcem in odjemateljem. Bog plati!

Iz Kobarida: Ker nam letos ni bilo mogoče prirediti cvetličnega dneva, tako je naša podružnica zbrala med rodoljubci za en kamen. — Odbor podružnice družbe sv. C. in M.

Za C. M. obrambni sklad se je med drugimi prijavila (1066) Podružnica Komenc, plačala 125 K.

V slovensko šolo v Ločniku se je nesramno zagnal »Corriere«. Stara težnja njegova je, da bi se zatvorila slovenska šola v Ločniku. Včasih je »Corriere« poln ljubezni, izkazuje pa jo s skrajnim sovraštvom do Slovencev. Tako pač ne delajo kulturni ljudje. »Corriere« ima vedno kulturo na jeziku, vrši pa proti Slovincem samo nekulturno delo, ki mu je v pravo sramoto!

DOPISI.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Lokavca. — Uprava tukajšnje pošte je poverjena g. Alojziju Slokarju.

Iz goriške okolice.

Redni občni zbor »Delavskega izobraževalnega društva« v Solkanu bo v soboto, dne 5. oktobra ob 8. uri zvečer v dvorani gosp. Alojzija Mozetiča. Dnevni red: 1. Predsednikov pozdrav. 2. Tajniškovo poročilo. 3. Blagajnikovo poročilo. 4. Knjižničarjevo poročilo. 5. Gospodarjevo poročilo. 6. Razni predlogi. 7. Volitev odbora. Zborovanje prične točno ob naznačeni uri. Cenjene društvenike vabi k obilni udeležbi odbor.

Iz tolminskega okraja.

Iz Podbrda. — Dve leti se je vlačil po tolminskih hribih in okoli Boh. Bistrice nevaren človek in tat Jakob Čelik. Orožniki so ga iskali in iskali, pa ga niso bili mogli najti. Šele sedaj na dan 17. t. m. ga je zasledil orožnik Valenta iz Podbrda in ga aretiral. Naznanjeno je bilo na Zahlog orožnikom za pomoč in odvedli so ga v Škofjeločo v zapore.

Iz kanalskega okraja.

Iz Kanala. — Občina Kanal je imenovala v svoji starešinstveni seji dne 20. septembra t. l. velcenjenega gospoda Frana Finšgerja, imetelja križca Fran Josipovega reda, bivšega c. kr. okr. šolskega nadzornika, enoglasno častnim občanom, in to vsled zasluge, ki si jih stekel za občino na šolskem polju. Častitamo!

Sokolski vestnik.

III. Slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani 1. 1913.

(Dalje.)

Tečaj za izobrazbo vaditeljev bil je izborno obiskan, kar priča o veliki zavednosti v mnogih naših sokolskih društvih. 33 večinoma mlajših društev je poslalo 42 udeležencev. Vadili so se vztrajno štirnajst dni po deset, včasih tudi enajst ur na dan teoretično in praktično. Navadili so se temeljito prostih in redovnih vaj, pa tudi v drugih strokah izobrazili, kolikor je v to 14 dneh sploh mogoče. Tako je upati, da nastopijo na svojem III. zletu slovenski Sokoli dobro izurjeni in v številu, mnogo pressegajočem skupno število slovenskih čeških in hrvaških telovadcev, ki so izvajali proste vaje na zadnjem, II. slovenskem vsesokolskem zletu v Ljubljani 1. 1904, — proste vaje, takrat še tako lahke in priproste, da bi se jih dandanes branil izvajati sokolski naraščaj.

Načrt za ves ostali telovadni spored je že izdelan. O priliki bomo poročali o njem podrobneje.

Tudi druge priprave, netelovadne, so v teku. Takol po praškem zletu je zvezno predsedstvo začelo organizirati delo. Ogrinimo delo treba da se porazdeli med mnogoterse odseke. Predsedstvo je določilo te odseke ter jim natančno začrtalo delokrog. Ustanovilo jih bo po vrsti, kakor to nanesa potreba za začetek dela. Dolej so konstituirani in že pri delu naslednji odseki: finančni (21 članov), stavbni (14 članov), stanovniški (30 članov) ter tajniški in častnikarski odsek (23 članov). Vrhovno vodstvo ima zvezno predsedstvo, ki skupno s predsedniki od-

sekov tvori slavnostni odbor; odborovih se pa se bodo udeleževali tudi tajniki odsekov. Tako se bodo niti, izhajajoča iz predsedstva v posamezne odseke, stekale zopet k predsedstvu, oziroma slavnostnemu odboru in tu združevale. Tako bo omogočeno enotno, smotreno delo in vodstvo.

Čas zletu. Zveznemu odboru, sejojočemu iz župnih odposlancev, je sklenilo predsedstvo predlagati, da se zlet vrši tri dni: 15., 16. in 17. avgusta 1. 1913.

Zletni delo pak. Osmutke zanj izdeluje akad. slikar g. Vavpotič.

Godbo za zletne proste vaje je zložil brat Stane Vidmar, žniagovalec v praški tekmi. Prvič so se izvajale zletne proste vaje ob tej godbi na zletu Ljubljanske sokolske župe v Šiški. Godba je krasno sestavljena in natančno izraža vse gibe in položaje. V kratkem izide prirejena za klavir. Cena K 1.

(Konec.)

Zabavni večer spojen z odhodnico vojakom-novincem tel. društva »Sokol« v Gorici se bo vršil radi predavanja v Trg. domu, dne 6. oktobra in ne kakor prvotno naznanjeno 5. oktobra.

Tel. društvo »Sokol« v Gorici: Ob 8. uri zvečer odborova seja. — Tajnik.

Razne vesti.

Oblešenega so našli 52 letnega Josipa Rizzottija na drevesu pri Opčmah. Uslužben je bil pri avtomobilski družbi v Trstu. Samomor je izvršil najbrže iz obupa, ker je vedno bolehal in je imel veliko družino, 6 otrok.

MLADE žene in vdove. — Zadnje ljudsko štetje v Indiji je pokazalo, da je v indijskem cesarstvu nič manj kot 302.000 vdov, ki se niso 16 let stare. Dalje izkazuje štetje 2.500.000 mladih žen, ki še 10 let niso stare in 6.500.000 žen, ki še niso dosegle 16. leta.

Avstrijski avliatik, nadporočnik Stochansl (znan tudi v Gorici) je vzletel večeraj pri kmousti štirikrat z velikim uspehom, dasi je bil precej močan veter. Občinstvo ga je živo pozdravljalo.

Moderni samomor. — Iz San Franciscas naznanjajo, da je izvršil mladi odvetnik Falsoren z mis Bartrée samomor na pač neobičajen način. Peljala sta se z avtomobilom s hitrostjo 80 km na uro in sicer proti prepadam. Padla sta z avtomobilom v prepad in našla skupno smrt pod razbitim avtomobilom.

»Dovršen človek«. — Neki dr. Schulz hoče vzgojiti prototip dovršenega človeka. Na svojem posestvu, kakor poroča »Journal de la Sante«, ima sirote raznih narodnosti in barve. Odgaja jih kar najbolje in skrbi za nje, točno po programu sestavljenem z največjo brigo. Ko dosežejo 18. leto, se poročijo medsebojno. Tam so Meksikanci, Amerikanci, Portugizi, črnokožci itd. Iz teh naj pride na dan »dovršen človek«. Kakšne barve bo?

Dalje na 4. strani.

Biser

med vsemi žitnimi kavami je -
franckova Perirz.

Vsak požirek iz škodelice potrjuje premoč te fine kakovosti.

K vsaki žitni kavi pa je, da se doseže v resnici poln okus in lepa okusna barva, treba pridjati malo porcije

pravega zagrebskega Franckovega dodatka za kavo.

Oba vrsti dobite se v vsaki spec. trgovini

Nanut & Bregant

avtorizovana staubena tordka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori št. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

Umor pri Judenburgu. — Poročali smo, da so našli pri Judenburgu umorjenega konjskega trgovca Franca Schwarza. Sedaj se je razkrilo, da je morilec 42 letni mesarski pomočnik Dominik Polc, pristojen v Gorje na Kranjskem.

C. kr. avstr. državne železnice.

Izveček iz voznega reda, veljavnega od 1. oktobra 1912.

Časi odhoda, ozir. prihoda so navedeni v srednje-evropskem času.

Odhod iz Trsta-državni kolodvor.

5. dop. — Osební vlak v Herpelje-Kozina z zvezo na brzovlak in mešanca v Kamfanar, Rovinj, Pulj (direktni vozovi I, II, III razreda.)

5.52 dop. — Mešanec v Koper, Portorose, Buje, Poreč.

5.55 dop. — Osební vlak v Gorico d. k., Ajdovščino.

7.37 dop. — Osební vlak v Herpelje-Kozino, Divačo, Ljubljano I. k., Dunaj I. k.

7.45 dop. — Brzovlak čez Prvačino (Ajdovščino) v Gorico d. k., Jesenice, Celovec, Leoben, Dunaj I. k. (direktni vozovi I, II, III. razreda), Berlin (direktni voz I, II, III. razreda čez Pyhrnsko železnico Praga-Dečín-Dresden), Beljak, Badgastein, Berlin (direktni voz I, II, III. razreda čez Solnograd-Mühl-dorf-Landshut-Rogensburg-Hof-Leipzig.) Kolin (direktni voz I, II, III. razreda čez Solnograd-Mühl-dorf-Monakovo-Augsburg-Ausbach-Aschaffenburg-Darmstadt-Mainz).

Jedlini voz: Trst-Monakovo.

9.25 dop. — Osební vlak v Gorico d. k., Jesenice, Celovec, Trbiž, Ljubljano, Beljak, Badgastein, Solnograd, Dunaj.

9.10 dop. — Osební vlak v Herpelje-Kozino, Kamfanar, Rovinj, Pulj (direktni vozovi I, II, III. razreda.)

9.15 dop. — Mešanec v Koper, Portorose, Buje, Poreč.

12.30 pop. — Osební vlak v Gorico d. k., Ajdovščino, Jesenice, Trbiž, Ljubljano, Beljak, Celovec.

2.40 pop. — Mešanec v Koper, Portorose, Buje, Poreč.

4.20 pop. — Osební vlak v Gorico d. k., Jesenice, Trbiž, Ljubljano, Beljak, od Jesenic brzovlak na Celovec, Dunaj zap. kol. (direktni vozovi I, II, III. razreda čez Amstetten), Linz (direktni voz I, II, III. razreda čez Salzburg).

4.42 pop. — Osební vlak v Herpelje-Kozino, Kamfanar, Rovinj, Pulj (direktni vozovi I, II, III. razreda) Divačo, Ljubljano I. k., Dunaj I. k.

6.00 pop. — Brzovlak (»Turski ekspres«) v Gorico d. k., Jesenice, Ljubljano, Beljak, Badgastein, Inomost (direktni voz I, II, III. razreda čez Schwarzbach-St. Veit) Solnograd, Monakovo (direktni voz III. razreda) Pariz (direktni voz I, II, razreda čez Monakovo-Stuttgart-Pforzheim-Karlsruhe-Strassburg-Auricourt).

Spalni voz: Trst-Monakovo.

7.35 pop. — Mešanec v Koper, Portorose, Buje.

7.40 pop. — Osební vlak v Gorico d. k., Ajdovščino.

8.22 pop. — Osební vlak v Herpelje-Kozino z zvezo na brzovlak v Pulj (direktni vozovi I, II, III. razreda), Divačo, Ljubljano I. k., Dunaj I. k.

8.40 pop. — Brzovlak v Gorico d. k., Jesenice, Beljak, Badgastein, Solnograd, Monakovo, Berlin (direktni voz I, II, III. razreda čez Salzburg) Mühl-dorf-Monakovo-Nürnberg-Probstzella-Jena in direktni voz I, II, III. razreda čez Solnograd-Linz-Praga-Dečín-Dresden, Vlissingen (direktni voz I, II. razreda čez Solnograd-Mühl-dorf-München-Ingolstadt-Ausbach-Aschaffenburg-Frankfurt a/M.-Wiesbaden-Cöln-Düsseldorf-Crefeld-Goch).

Spalni voz: Trst-Monakovo.

10.39 pop. — Osební vlak v Gorico d. k., Jesenice, Ljubljano, Celovec, Beljak, Badgastein, Bischofshofen (direktni vozovi I, II, III. razreda) Solnograd.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih.

2.14 pop. — Osební vlak v Herpelje-Kozino, Divačo.

2.20 pop. — Osební vlak v Gorico d. k.

*5.00 pop. — Osební vlak v Koper, Isola, Portorose.

*Vozi do vključno 3. novembra 1912. (Konec.)

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčič). Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primorca«.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglaševalec se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deseti (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Jos. Dekleva, zaloga šiv. strojev in dvokoles v Gorici, Via Municipio ima na prodaj še deset stiskalnic proti takojšnjemu plačilu, ali pa proti poznejšemu plačilu.

2 opremljeni sobi se odda v lepi vili v najem. — Naslov pové upravnistvo.

Proda se hiša in zemljišče v Rožni dolini pri Bajti. hšt. 74. — Najboljše se izve istotam.

Išče se za Trst hišno upraviteljico,

ki ima nadzorovati tudi dva otroka.

Naslov pové naše upravnistvo.

Najemnika se išče za nek hotel pod Triglavom.

Ponudbe na naše upravnistvo pod šitro »Soča«.

Tajnost

lahke, elastične hoje. Nič več utrujenosti. Trpežnejše kakor usnje. Pristni

PALMA kaučukove podpetnike.

Dobl se o vsem o to stroko spadajočih trgovinah.

Anton Potatzky v Gorici

naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Rastolja v.

TRGOVINA NA DROBNO IN DESELO.

Najosnovje kupovališče npraberknega in drobnega blaga ter tkanja, preje in nitij.

POTREBSKINE za pisarnice, kadike in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSKINE za krojače in šiviljarje.

Svetlinjice. — Rožni venel. — Mašne knjižnice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost: Semena za zeljavne, trave in detelje.

Najboljše okrajšane zaloga za kramarje, krojačarje, prodajalce po sezmi in trgih ter na deželi. 9 3h - 8

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici,

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom v likvidaciji.

ponuja v nakup te-le svoje nepremičnine:

Enonadstropno hišo

v ulici sv. Ivana hšt. 7. v Gorici, ki je zelo prikladna za mesarsko obrt.

Enonadstropno hišo z vrtom

v ulici Capitan Vandola hšt. 6. v Gorici, prikladna kot stanovanje za boljšo družino.

Enonadstropno hišo

o Velikem Dolu na Krasu,

ki je prirejena za prodajalno. Ker ni v tem kraju prodajalne z jestvinami se priporoča v nakup ta hiša zlasti mladim trgovcem, ki se hočejo z manjšim kapitalom osamosvojiti.

Ponudbe sprejema likvidacijski odbor v Trgovskem Domu.

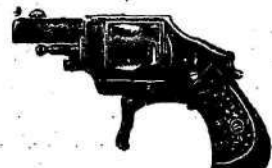

Je velika izbira dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrij-nov itd. prav po ceni. Mehanična delavnica. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

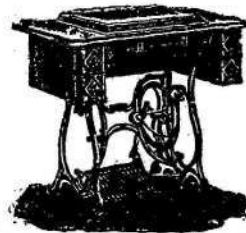
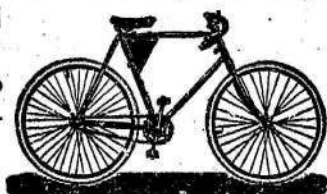
Sedlarska delavnica Ivan Kravos - Gorica na Kormu št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vpreg in raznih potrebščin za konje, kakor tudi velika izbira usnatih torbic, kovčegov za potovanje, istnic in denarnic; razni nagobčniki, ovratniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tapetiranje raznih kaleselnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — Nahrbtniki za planince.

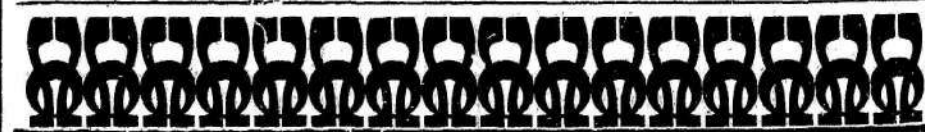
Kupujte samo dvokolesa »Altena«, ki so najboljši francoski sistem in najtrpežnejše vrste bodisi za navadno rabo ali za dirke.

Šivalni stroji Original Victoria so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šikanje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamoreznice in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri trvdki

Kerševani & Čuk

GORICA, na Stolnem trgu št. 9. GORICA.

Naročajte „Sočo“ in „Primorca“.

Inserirajte v „Soči“ in „Primorcu“.

Kdor hoče imeti pristno angleško blago za obleke, naj se obrne na krojaškega mojstra

Antona Krušič

Gorica

Corso Franc Josip št. 39 ali pa na Tržaški ulici št. 16.

Izdeluje se vsakovrstne obleke od najfinejše vrste do navadne, za vsaki stan in za vsak letni čas.

Uzorci na razpolago.

Specialist za izdelovanje oblek za enoletne prostovoljce.

Udlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kormu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.